

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ  
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ  
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Кафедра зарубежной литературы**

Демидчик Екатерина Леонидовна

**Трагическое прошлое Германии в романах  
Бернхарда Шлинка**

Магистерская диссертация  
специальность 1-21 80 09 «Литература народов стран зарубежья  
(немецкая)»

Научный руководитель  
Леонова Ева Александровна  
кандидат филологических наук,  
профессор

Допущена к защите

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2014 г.

Зав. кафедрой зарубежной литературы

\_\_\_\_\_ А.М.Бутырчик

кандидат филологических наук, доцент

Минск, 2014

## Оглавление

|                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------|----|
| ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ.....                             | 3  |
| ВВЕДЕНИЕ.....                                                | 4  |
| ГЛАВА 1. ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНОВ «ЧТЕЦ» И<br>«ВОЗВРАЩЕНИЕ»..... | 7  |
| ГЛАВА 2. ПОЭТИКА РОМАНОВ «ЧТЕЦ» И<br>«ВОЗВРАЩЕНИЕ».....      | 23 |
| ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....                                              | 40 |
| СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.....                        | 42 |
| СПИСОК ПУБЛИКАЦИЙ АВТОРА ДИССЕРТАЦИИ.....                    | 45 |

## Общая характеристика работы

Магистерская диссертация: 45 страниц, 42 источника.

**Ключевые слова:** БЕРНХАРД ШЛИНК, НЕМЕЦКАЯ ЛИТЕРАТУРА, НЕПРЕОДОЛЕННОЕ ПРОШЛОЕ, МОТИВ, КОНФЛИКТ, ВОЗВРАЩЕНИЕ, ОДИССЕЯ, ВИНА, НАЦИЗМ, ВОЙНА, ПОСЛЕПОСЛЕВОЕННОЕ ПОКОЛЕНИЕ, ИДИОСТИЛЬ.

**Объект исследования:** романы Б. Шлинка «Чтец» и «Возвращение».

**Цель исследования:** выявление основных особенностей проблематики и поэтики романов «Чтец» и «Возвращение» Б. Шлинка, обнаружение художественных особенностей автора.

**Методы исследования:** методы, выработанные в рамках системно-структурного подхода к литературному произведению в сочетании с элементами биографического, социологического и мифологического анализа.

**Полученные результаты и их новизна.** Рассмотрены особенности поэтики и проблематики романов Б. Шлинка «Чтец» и «Возвращение», изучена теоретическая научная литература, дающая представление о понятиях «конфликт», «мотив», определено их значение в анализируемых романах. Отмечены особенности стиля автора, связанные с тенденцией сближения современной литературы и античных мифов, характерной для обоих романов. Сформулированы основные сходства и различия в поэтике и проблематике анализируемых нами романов. Все это позволяет как представить новый взгляд на творчество выбранного автора с позиции современного литературоведения, так и дать характеристику периоду конца XX в. и началу XXI в. в немецкой литературе в целом.

**Рекомендации по использованию и область применения полученных результатов.** Полученные результаты могут быть использованы при подготовке учебных пособий по немецкой и зарубежной литературе второй половины XX – начала XXI вв., при разработке соответствующих курсов и спецкурсов, проведении практических занятий.

## АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Магістарская дысертация: 45 старонак, 42 крыніцы.

**Ключавыя словы:** БЕРНХАРД ШЛІНК, НЯМЕЦКАЯ ЛІТАРАТУРА, НЕПЕРААДОЛЕНАЕ МІНУЛАЕ, МАТЫЎ, КАНФЛІКТ, ВЯРТАННЕ, АДЫСЕЯ, ВІНА, НАЦЫЗМ, ПАСЛЯПАСЛЯВАЕННАЕ ПАКАЛЕННЕ, ІНДЫВІДУАЛЬНЫ СТЫЛЬ.

**Аб’ект даследавання:** раманы Б. Шлінка «Чытач», «Вяртанне».

**Прадмет даследавання:** асаблівасці паэтыкі і праблематыкі раманаў «Чытач» і «Вяртанне».

**Мэта даследавання:** выяўленне асноўных асаблівасцяў праблематыкі і паэтыкі раманаў «Чытач» і «Вяртанне» Б. Шлінка, выяўленне мастацкіх асаблівасцяў аўтара.

**Метады даследавання:** метады, выпрацаваныя ў рамках сістэмна-структурнага падыходу да літаратурнага твору ў спалучэнні з элементамі біяграфічнага, сацыялагічнага і міфалагічнага аналізу.

**Атрыманыя вынікі і іх навізна:**Разгледжаны асаблівасці паэтыкі і праблематыкі раманаў Б. Шлінка «Чытач» і «Вяртанне», вывучана тэарэтычная навуковая літаратура, якая дае ўяўленне аб паняццях «канфлікт», «матыў», вызначана іх значэнне ў названых раманах.Адзначаны асаблівасці стылю аўтара, звязаныя з тэндэнцыяй збліжэння сучаснай літаратуры і антычных міфаў, характэрнай для абодвух раманаў.Усё гэта дазваляе як прадставіць новы погляд на творчасць абранага аўтара з пазіцыі сучаснага літаратуразнаўства, так і даць характарыстыку перыяду канца XX ст. і пачатку XXI ст. у нямецкай літаратуры ўвогуле.

**Рэкамендацыі па выкарыстанні і вобласць прымянення атрыманых вынікаў.** Атрыманыя вынікі могуць быць выкарыстаны пры падрыхтоўцы вучэбных дапаможнікаў па нямецкай і замежнай літаратуры другой паловы XX - пачатку XXI стст., пры распрацоўцы адпаведных курсаў і спецкурсаў, правядзенні практычных заняткаў.

## ABSTRACT

Master's thesis: 45 pages, 42 sources.

**Keywords:** BERNHARD SCHLINK, GERMAN LITERATURE, NOT OVERCOME PAST, MOTIVE, KONFLIKT, RETURN, ODYSSEY, FAULT, NAZISM, WAR, POSTPOST-WAR GENERATION, INDIVIDUAL STYLE.

**Object of research:** novels “The Reader” and “The Return” by B. Shlink.

**Purpose of research** is to determine the main features of the problem issues and poetics of the novels “The reader” and “The return” by B.Shlink, to reveal artistic peculiarities of the author.

**Methods of research:** methods drawn within the framework of the systematic and structural approach to the literature work with the combination of biographical, sociological and mythological analysis.

**The achieved results and their originality:** the main features of the poetics and problem issues of the novels “The reader” and “The return” by B.Shlink were examined. Theoretical scientific literature giving the idea of such notions as “ the conflict” and “the motive” was studied, the significance of these notions in the analysed novels was determined. Special features of the author’s style connected to the tendency of the convergence of the modern literature and ancient myths typical for both novels were distinguished. The main similarities and differences of the poetics and problem issues of the analysed novels were stated. It allows to represent a new look on the creative work of the author from the position of the modern study of literature as well as give the reference of the period of the late 20 c. – the early 21 c. in german literature on the whole.

**Recommendation for the usage and the field of application the achieved results.** The achieved results can be used in making tutorials in german and foreign literature of the late 20 – early 21 centuries, in elaboration of the corresponding courses, conducting practical studies.